

מסורת הש"ס

(א) ונקמן מה. תוספתא
פ"ג ה"ג. (ב) ונקמן מה.
תוספתא. (ג) ונקמן מה.
תוספתא. (ד) ונקמן מה.
תוספתא. (ה) ונקמן מה.
תוספתא. (ו) ונקמן מה.
תוספתא. (ז) ונקמן מה.
תוספתא. (ח) ונקמן מה.
תוספתא. (ט) ונקמן מה.
תוספתא. (י) ונקמן מה.

תורה אור השלם

ו. ויקח מורע ויבא
ויתנו בשרו ויבא ויבא
על מים רבים צפצפה
שמו: יחזקאל י"ז ה'

גליון הש"ס

נמצא ע"י שנים אחדות
לחלום. ע"י ונקמן דף מג
ע"י תוס' ד"ה ויבא ויבא
מה פ"ג תוס' ד"ה א'
ללגלג:

מוסף רש"י

לשופר של ראש
השנה. אין חוקקין
אלא חלוצים שנים האין
קורין חלוצות. וזאת
שם. או אם לא שם
האין לשלוח מה יתקן.
לחמור לו חלוצות (שבת
י"ד). פתורה. מתחלה
היו קורין לגדול מורה
ולקטנה פתורה ועכשיו
שכחו (שם). אף אני
אומר. להסיר חלוצ
חלוצ למד שם או שנתנה
(שם). כי כפי הובליאל.
מתחלה היו קורין להם
הובליאל וזאת הכנסת כי
כפי ועכשיו נשמו. המס
הוא הסמך לזית הכוסות
עשר סגולת מין דור
ונחשו קליפות קליפות
הכנסת סגולת של ריחם
וקורין לזית דופט דק
מזה. בית הכוסות. סוף
הכנסת שקורין פלג'א רש
ז' עובי שקורין דובלן
ותוסי עש' מין טוס.
עובי בית הכוסות. דופן
סגולה ודוקין הכנסת
ז' סוף כשמן. עובי
למחט הנמצא בעובי
בית הכוסות. מקום י'
גדול הכנסת מן להמס
קרי בית הכוסות. שזה
שמן סוף י' ע' סביב
שמן טוסי ע'י כליס
כסוליס ודוקין ויגל'א
רדובלין. ומחל מחט
תחובה לחומו עובי ומחט
עובי אפשר לה שלא
תקטנה סולה (בכחובות י"ז
ובכ"ד וד' ח"ל ס"ה).

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

לד.

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"י פ"ג תוספתא
שמיטה ויולב הלכה ה'
סמך ללולב רסו:
ב א מ"י פ"ג תוספתא
לולב הלכה כ' סמך
שם ויב' טור א"ר ח' סמך
תוספתא:
ב א מ"י פ"ג תוספתא
מחטין ומחטין הל'
ו סמך פ"ג רסו:
ב א ד' מ"י פ"ג תוספתא
לולב הל' ג' ד סמך
עש' מה תוס' א"ר ח' סמך
תוספתא:
ג (מ"י פ"ג תוספתא)
ה' י' ופ"כ מה' סמך
ה' י' טוס' י"ד פ"ג מה
פ"ג י' טוס' י"ד פ"ג מה
רסו פ"ג י':

לעני רש"י

שי"א (שי"א). מסור.
צ"ל. הקבה
השלישית של מעלי הגירה.
פס"א. טסן
(באן בורחא מוחתה
של הכיתה הראשונה
של מעלי הגירה).

רבינו חננאל

אבא שאול אומר רבנן
שחים. אחת ללולב ואחת
למקדש. ולרבנן הלכתא
גמירי לה. עשר נטיעות
ערבה ויטון המים, הלכה
למשה מסיני. תניא ארץ
ערבי (נחל). פרט לצפצפה
שנגילה בין ההרים. ח"ד
אזיז היא ערבה. קנה שלה
ארום ועלה שלה משוך
ופיה חלק. זו היא ערבה.
אזיז היא צפצפה. קנה
שלה לבן ועלה שלה
עגול ופיה דומה למגל
זו היא צפצפה. ואם היא
ערבה מין ערבה שקורין אותה
חילפא גילה. דומה למגל
כשר. דומה למסר פסול.
ואסיקא חילפא (גילה)
היא ערבה. שחיה מין
הדר ע"ה. (א) וכן שופר
הוא חצוצרות ופתורה
היא פתורה. אמר אביי
אף אני אומר. כי הובליאל
הוא כי כפי ובי כפי היא
כי הובליאל. למאי נפקא
מינה. למחט שנמצאת
בעובי בית הכוסות. בין
אם יאמר לך כי הובליאל
נמצא. בין אם כפי כפי.
בעובי בית הכוסות הוא.
וכן שטר שחיה בו
בורסין. הוא בכל.

(א) נגלה דמסר דגרי רבתי
ויל' ל"ר תוס' ה' מה מילי
למחט שחיה ולמחט. היא
פסולת וכן שטר שחיה.

ואחת למקדש. חמשה דמיון דלית ליה הלכתא חמשה אף בגבולין
דמדי מקדש כמי בקרא:
ורבנן למקדש פנא דהו. הכי נמי מלי למיבעי לאבא שאול של
נעל ושל הרים מנא ליה ושמא לית ליה ולית ליה נמי
הא דדרשי רבנן לקמן ערבי נחל
שחים אלף סנר ליה כרבי עקיבא
דלמך דהם אחד וערבה אחת ואין
הלכה כר"ע דמכוח לקמן ולפי זה
לר"ך ליהרר שלא לטול ערבה ללולב
אל"כ גדילה על הנחל דשמי דרשות
לא דרשין מערבי כדדרשין לקמן
וכדדרשין הכא וכל הני מנאי דהכא
ודלקמן ממניא גבי הדדי נחמור
כהני משמע דמר דרש ליה הכי ומר
דרש ליה הכי:

קנה ש"ה בו. כיון דפירש סימני
ערבה היו כפי אלף להכשיר
אף שאין בו ג' סימנים אלו כגון
חילפא גילה למיכך קמי סימני נפלה
למומר דוקא הכי:
בית הכוסות. סוף הכנסת שקורין
פסל' והוא עשוי ככוכב וכוס
ומניא מחט שנמצאת בעובי בית
הכוסות מזה אחד ויולב יקב נקב
משני דרשין שנקב מפולג טרפה
ובחיותו שקורין עכשיו בית הכוסות
אין חילוק להכשיר מפני שדופט דק
והוא היה רגיל לקרות הובליאל כך
פי' בקונו' ואם ממלא לומר דאין
סברא שיהא טרפה הובליאל ואלו נקב
אלף חצי העור מליין למומר דכולו
נקב ומיישין שמה הכריז כי הכי
דחייש דרש אלו טרפות (וחלון דף מג):
גבי יס' לך קון נשט למחן דחייש
לספק דרסה והא דמנא חתם המסס
ובית הכוסות שניקבו לחן דמשמע
דנעין נקב מפולג לאו דוקא לחן
מפולג אלף כלומר כלפי חוץ לאפקין
נקבו זה לחן זה וזה דקא אמר'
בעובי בית הכוסות מזה אחד כשרה
לר"ך לפרש אותו ל' מנפנים כלפי
הרעי דאי ל' מליין סכלי חלל הגוף
אפי' לא ניקב כלל אלף שנמצאת מחט
בחלל הגוף טרפה דלמירן נקבו נקב
ואחאי ואין נראה לר"ע לומר שזהה
טרפה בלא נקב אלף חצי העובי של
המסס נמי מזה אחד כשרה והא דנקט
עובי בית הכוסות דרסה קמ"ל אפי' שניקב
עור אחד של אפי' כשרה עד
שניקבו שניה ואידי דנקט מזה אחד

כשרה נקט נמי משני דרשין טרפה אף על פי דמילתא דפשיטא היא
אי נמי ס"ד משני דרשין טרפה שמי העורות כשרה לפי ששוכב ע"ג
המסס ומדובק שם כשמן ומגין שלא ילך הרעי מיד דהוא חלחולת
שניקבה ויריס מעמידות אותה והא דנפקא מינה הכא במאי דאישתני
שמייהו היינו נפקותא דלא חטעה מה שאמר מזה אחד כשרה היינו
בהובליאל דהיינו המסס שקורין עכשיו בית הכוסות אבל מה שקורין
הובליאל דהיינו מה שהיו רגילין לקרות בית הכוסות אפי' מזה
אחד טרפה הובליאל וניקב עור שלם וכן שלא נעשה נמי כשמי
אחד טרפה דהוי נמה שקורין עכשיו בית הכוסות דהוא המסס אבל
מה שקורין עכשיו הובליאל דהוא מה שהיו קוראין תחלה בית הכוסות
אפי' משני דרשין כשרה בחלחולת שניקבה ויריס מעמידות אותה:
נפקא

מסר היא מגירה שקורין שי"ג' ופגימומיה
ה"ג משכחה לה בחילפא גילה. ולא גרס ומשכחה לה. חילפא
גילה מין ערבה כשרה היא ופיה דומה למגל אבל שאר ערבה פיה חלק: חילפא ערבה. לאו היינו חילפא גילה אלף נפלה ועכשיו
נשמינה משמה וקורין לה ערבה: שיפורא. כסוף: חלוצה. פשוטה וזאתה של איל: פסורא. פסורה. האחת גדולה והאחת קטנה
ושם היו רגילין לקרות לגדולה חלק קטנה ושל קטנה לגדולה: אף אני אומר. אף אני יס' בידי עוד אחד שנחלק שמה: הובליאל.
נפסי": בית הכוסות. סוף הכנסת שקורין פלג'א רש (שפה) לו עבה נשחית דמניא ומניא (וחלון
דף ג'): מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מזה אחד תחובה בעובי ולא ניקב נקב מפולג כשר שהעובי סוחמו ומגין משני דרשין
שהנקב מפולג טרפה ובחיותו שקורין עכשיו בית הכוסות אין חילוק להכשיר מפני שדופט דק והוא היה רגיל לקרות הובליאל:
לגיטי

אבא שאול אומר. ערבי דלמך קרא לא להכשיר של נעל כה אלף
ללמך שרץ שמי מזה של ערבה אחת לאגרה ללולב ואחת למקדש
להקף את המזבח כדאמרין לקמן בפרק לולב וערבה (דף מה):
ורבנן. דרשוי ערבי להכשיר של נעל ושל הרים למקדש מנא לה:

אבא שאול אומר *ערבי שתיים אחת ללולב
ואחת למקדש ורבנן למקדש מנא להו
הלכתא גמירי להו דא"ר אסי א"ר יוחנן
ט"א עשר נטיעות יערבה נחל הגדילות על
למשה מסיני ת"ר ערבי נחל הגדילות על
הנחל פרט לצפצפה הגדילה בין ההרים א"ר
זירא מאי קראה יקח על מים רבים צפצפה
שמו א"ל אביי ודילמא פרושי קא מפרש
קח על מים רבים ומאי ניהו צפצפה א"כ
מאי שמו א"ר אבהו אמר הקב"ה אני
אמרתיו שיהו ישראל לפני בקח על מים
רבים ומאי ניהו ערבה והן שמו עצמן
כצפצפה שבהרים איכא דמתני לה להאי
קרא אמתניתא קח על מים רבים צפצפה שמו
מתקף לה ר' זירא ודילמא פרושי קא מפרש
קח על מים רבים מאי ניהו צפצפה אם כן
מאי שמו א"ר אבהו אמר הקב"ה אני אמרתיו
שיהו ישראל לפני בקח על מים רבים ומאי
ניהו ערבה והן שמו עצמן כצפצפה שבהרים
ת"ר זירא זהו ערבה ואיזהו צפצפה ערבה
קנה שלה ארום ועלה שלה משוך ופיה חלק
צפצפה קנה שלה לבן ועלה שלה עגול ופיה
דומה למגל והא תניא דומה למגל כשר דומה
למסר פסול אמר אביי כי תניא ההיא
יחזקאל גילה אמר אביי שמע מינה היא
חילפא גילה כשר להושענא פשיטא מהו
דתימא י'הואיל ואית ליה שם לווי לא נתכשר
קמ"ל ואימא הכי נמי ערבי נחל אמר רחמנא
מכל מקום אמר רב חסדא *הני תלת מילי
אשתני שמייהו מבי חרב בית המקדש חלפת'
ערבתא ערבתא חלפתא מאי נ"מ ללולב
שיפורא חצוצרתא חצוצרתא שיפורא מאי
נפקא מינה לשופר של ראש השנה פתורה
למקח וממכר אמר אביי אף אני אומר
בי כסי הובליאל הובליאל בי כסי
למאי נפקא מינה *למחט הנמצא בעובי
בית הכוסות אמר רבא בר יוסף *אף אני
אומר בכל בורסין בורסין בכל למאי
נפקא

כיצד מנסקין בין מים בין
יין וכל קריבתא כל ימות השנה אין נסכיהם אלף יין חוץ מן החג
תמיד של שחר שרץ שני יסורין: מאי קרא. דלפניה לגרשיות
ולא מינה דערבה היא דגרבייה מערבי מכל מקום: קח על מים
רבים נפלה שמו. כדמפרש ליה ר' אבהו אותו שנשר ואחז על
מים רבים נעשה נפלה אלתא גרשיותא היא דנחובה נאמר
ביוחקאל: א"ר אבהו גרסין. ולא גרסין אלף ולא לפרוש טעמא
דמני' אלף תמנא בלפי נפשה היא הובליאל ואיירי בקרא פרישה:
ואיכא דמתני להאי קרא אמתני'. דתנא דמתני' גופיה אייתייה בנמני'
ולאו ר' זירא והך התקפתא דלכני מתני לה כר' זירא ותירוצא דא"כ
מאי שמו מתני לה בלא גברא: קנה שלה. עץ שלה: ופיה חלק.
חודן של עליו חלק ואינו עשוי פגימות פגימות: והפניה דומה

למגל כשר. מגל קצר פגימותיה כולן נטות לזד אחד עקומות
הולכות נכחו ולהם שני עוקקין אחד מכלן ואחד מכלן כפגימות סקין: ה"ג משכחה לה בחילפא גילה. ולא גרס ומשכחה לה. חילפא
גילה מין ערבה כשרה היא ופיה דומה למגל אבל שאר ערבה פיה חלק: חילפא ערבה. לאו היינו חילפא גילה אלף נפלה ועכשיו
נשמינה משמה וקורין לה ערבה: שיפורא. כסוף: חלוצה. פשוטה וזאתה של איל: פסורא. פסורה. האחת גדולה והאחת קטנה
ושם היו רגילין לקרות לגדולה חלק קטנה ושל קטנה לגדולה: אף אני אומר. אף אני יס' בידי עוד אחד שנחלק שמה: הובליאל.
נפסי": בית הכוסות. סוף הכנסת שקורין פלג'א רש (שפה) לו עבה נשחית דמניא ומניא (וחלון
דף ג'): מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות מזה אחד תחובה בעובי ולא ניקב נקב מפולג כשר שהעובי סוחמו ומגין משני דרשין
שהנקב מפולג טרפה ובחיותו שקורין עכשיו בית הכוסות אין חילוק להכשיר מפני שדופט דק והוא היה רגיל לקרות הובליאל:
לגיטי

